

Deddf Addysg (Cymru) 2014

2014 dccc 5

RHAN 2

Y GWEITHLU ADDYSG

Swyddogaethau disgyblu'r Cyngor

26 Swyddogaethau disgyblu

- (1) Rhaid i'r Cyngor gynnal unrhyw ymchwiliadau sy'n briodol yn ei farn ef mewn achosion—
 - (a) pan honnir bod person cofrestredig—
 - (i) yn euog o ymddygiad proffesiynol annerbyniol neu anghymhwysedd proffesiynol difrifol, neu
 - (ii) wedi ei gollfarnu (ar unrhyw adeg) o drosedd berthnasol, neu
 - (b) pan ymddengys i'r Cyngor y gall person cofrestredig fod yn euog yn y fath fodd neu ei fod wedi ei gollfarnu yn y fath fodd.
- (2) Rhaid i'r Cyngor benderfynu, ar ôl cynnal ymchwiliad o dan is-adran (1), pa gamau pellach i'w cymryd mewn cysylltiad â'r achos.
- (3) Y camau y caiff y Cyngor eu cymryd yw—
 - (a) os yw o'r farn nad oes achos i'w ateb, peidio â pharhau â'r achos;
 - (b) os yw o'r farn bod (neu y gall fod) achos i'w ateb—
 - (i) cynnal gwrandawriad mewn cysylltiad â'r achos, neu
 - (ii) gyda chydysyniad y person y mae'r ymchwiliad yn ymwneud ag ef, penderfynu'r achos heb wrandawriad;
 - (c) peidio â pharhau â'r achos ar ryw sail arall.
- (4) Pan fo'r Cyngor yn cynnal gwrandawriad neu fod y person wedi cydsynio i'r achos gael ei benderfynu heb wrandawriad, caiff y Cyngor benderfynu—
 - (a) nad oes achos i'w ateb;

- (b) bod y person yn euog o ymddygiad proffesiynol annerbyniol, anghymhwysedd proffesiynol difrifol, neu ei fod wedi ei gollfarnu o drosedd berthnasol.
- (5) Pan fo'r Cyngor yn penderfynu bod person—
- (a) yn euog o ymddygiad proffesiynol annerbyniol neu anghymhwysedd proffesiynol difrifol, neu
 - (b) wedi ei gollfarnu o drosedd berthnasol,
- caiff y Cyngor wneud gorchymyn disgyblu mewn perthynas â'r person hwnnw.
- (6) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth ar gyfer eithrio unrhyw swyddogaethau a roddir i'r Cyngor o dan yr adran hon neu gyfyngu arnynt mewn unrhyw ddull a bennir yn y rheoliadau neu y penderfynir arno oddi tanynt.
- (7) Mae'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud o dan is-adran (6) yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth ar gyfer eithrio unrhyw swyddogaethau sy'n briodol ym marn Gweinidogion Cymru neu gyfyngu arnynt gyda'r bwriad o roi ystyriaeth i'r pwerau sy'n arferadwy gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd o dan [Ddeddf Diogelu Grwpiau Hyglwyf 2006](#) (p. 47).

27 Swyddogaethau disgyblu: dehongli

- (1) At ddibenion adran 26—
- mae “person cofrestredig” yn cynnwys—
 - (a) person a oedd wedi ei gofrestru ar adeg unrhyw ymddygiad neu drosedd honedig (p'un ai o dan adran 9 neu o dan adran 3 o Ddeddf 1998), a
 - (b) person sydd wedi gwneud cais i gael ei gofrestru felly;
 ystyr “trosedd berthnasol”, mewn perthynas â pherson cofrestredig, yw—
 - (a) mewn achos o gollfarn yn y Deyrnas Unedig, trosedd ac eithrio un nad oes ganddi berthnasedd o bwys i addasrwydd y person i fod yn berson cofrestredig yn y categori cofrestru perthnasol;
 - (b) mewn achos o gollfarn yn rhywle arall, trosedd a fyddai, pe bai wedi ei gyflawni yng Nghymru a Lloegr, yn drosedd fel y'i crybwyllir ym mharagraff (a).
- (2) Yn y Rhan hon, ystyr “gorchymyn disgyblu” yw—
- (a) cerydd;
 - (b) gorchymyn cofrestru amodol;
 - (c) gorchymyn atal dros dro;
 - (d) gorchymyn gwahardd.
- (3) Pan fo rheoliadau o dan baragraff 12(1)(b) o Atodlen 1 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor sefydlu pwyllgor at y diben o gyflawni unrhyw un neu ragor o'r swyddogaethau a roddir i'r Cyngor o dan adran 26, mae cyfeiriadau yn yr adran honno at y Cyngor i'w dehongli yn gyfeiriadau at y pwyllgor hwnnw.

28 Swyddogaethau disgyblu: darpariaeth bellach

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth ynghylch swyddogaethau'r Cyngor neu mewn cysylltiad â hwy o dan adran 26.
- (2) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) wneud darpariaeth, yn benodol, ynghylch—

- (a) y weithdrefn sy'n ymwneud ag unrhyw ymchwiliad neu drafodion (gan gynnwys gofynion hysbysu, gorfodi presenoldeb, derbynioldeb tystiolaeth a gweinyddu llwon);
 - (b) gorchmynion disgyblu (gan gynnwys gofynion cyflwyno, pan fydd gorchmynion yn cymryd effaith ac adolygu gorchmynion);
 - (c) y camau y caniateir iddi fod yn ofynnol i gyflogwr person sy'n cael gorchymyn disgyblu eu cymryd ac y caniateir iddynt fod yn ofynnol mewn perthynas â'r cyflogwr hwnnw (gan gynnwys diswyddo'r sawl sy'n cael y gorchymyn).
- (3) Nid yw i fod yn ofynnol i unrhyw berson yn rhinwedd y rheoliadau o dan yr adran hon roi unrhyw dystiolaeth neu ddangos unrhyw ddogfen neu unrhyw beth arall na ellid gorfodi'r person hwnnw i'w rhoi neu i'w dangos mewn trafodion sifil mewn unrhyw lys yng Nghymru a Lloegr.

29 Gorchmynion cofrestru amodol

- (1) Mae is-adran (2) yn gymwys pan fo gorchymyn cofrestru amodol wedi ei wneud mewn perthynas â pherson.
- (2) O ran y person—
- (a) mae'n parhau yn gymwys i'w gofrestru o dan adran 9, ond
 - (b) rhaid iddo gydymffurfio ag unrhyw amodau sy'n berthnasol i gyflogaeth y person fel person cofrestredig a bennir yn y gorchymyn.
- (3) Caiff yr amodau a bennir (ymhlith pethau eraill)—
- (a) ei gwneud yn ofynnol i'r person gymryd unrhyw gamau penodedig a fydd, ym marn y Cyngor, yn helpu'r person i ddod yn berson cofrestredig medrus;
 - (b) ymwneud â gwariant ar ran y person.
- (4) Mae unrhyw amod a bennir mewn gorchymyn cofrestru amodol i gael effaith—
- (a) am unrhyw gyfnod a bennir felly, neu
 - (b) heb derfyn amser.
- (5) Ond caiff y Cyngor, ar gais person sydd wedi cael gorchymyn cofrestru amodol, amrywio neu ddirymu unrhyw amod a bennir yn y gorchymyn.
- (6) Rhaid i gais o dan is-adran (5) gael ei wneud yn unol ag unrhyw reoliadau a wneir at y diben hwnnw o dan adran 28.

30 Gorchmynion atal dros dro

- (1) Mae is-adrannau (2) a (3) yn gymwys pan fo gorchymyn atal dros dro wedi ei wneud mewn perthynas â pherson.
- (2) Rhaid tynnu enw'r person oddi ar y gofrestr (os nad yw ei enw wedi ei dynnu oddi arni eisoes).
- (3) Daw'r person yn anghymwys i'w gofrestru o dan adran 9 am y cyfnod a bennir yn y gorchymyn (nad yw'n fwy na dwy flynedd).
- (4) Caiff gorchymyn atal dros dro bennu amodau i'r person y mae'r gorchymyn yn ymwneud ag ef gydymffurfio â hwy ac, yn yr achos hwnnw—

- (a) mae'r person i ddod yn gymwys unwaith eto i'w gofrestru o dan adran 9 ar ddiwedd y cyfnod a bennir o dan is-adran (3) os yw'r person wedi cydymffurfio â'r amodau, a
 - (b) os nad yw'r person wedi cydymffurfio â'r amodau, mae'r person yn parhau yn anghymwys i'w gofrestru hyd nes y bydd wedi cydymffurfio â'r amodau.
- (5) Mae unrhyw amod a bennir mewn gorchymyn atal dros dro i gael effaith—
- (a) am unrhyw gyfnod a bennir felly, neu
 - (b) heb derfyn amser.
- (6) Ond caiff y Cyngor, ar gais person sydd wedi cael gorchymyn atal dros dro, amrywio neu ddirymu unrhyw amod a bennir yn y gorchymyn.
- (7) Rhaid i gais o dan is-adran (6) gael ei wneud yn unol ag unrhyw reoliadau a wneir at y diben hwnnw o dan adran 28.

31 Gorchymynion gwahardd

- (1) Mae is-adrannau (2) a (3) yn gymwys pan fo gorchymyn gwahardd wedi ei wneud mewn perthynas â pherson.
- (2) Rhaid tynnu enw'r person oddi ar y gofrestr (os nad yw ei enw wedi ei dynnu oddi arni eisoes).
- (3) Daw'r person yn anghymwys i'w gofrestru o dan adran 9.
- (4) Caiff y Cyngor, ar gais person sydd wedi cael gorchymyn gwahardd, benderfynu bod person yn gymwys i'w gofrestru unwaith eto.
- (5) Rhaid i gais o dan is-adran (4) gael ei wneud yn unol ag unrhyw reoliadau a wneir at y diben hwnnw o dan adran 28.
- (6) Ni chaniateir i gais o'r fath gael ei wneud cyn diwedd y cyfnod o ddwy flynedd sy'n dechrau ar y dyddiad y mae'r gorchymyn gwahardd yn cymryd effaith neu unrhyw gyfnod hwy a bennir yn y gorchymyn.

32 Apelau yn erbyn gorchymynion disgyblu

- (1) Caiff person y mae gorchymyn disgyblu wedi ei wneud mewn cysylltiad ag ef apelio yn erbyn y gorchymyn i'r Uchel Lys.
- (2) Rhaid gwneud apêl o dan is-adran (1) cyn pen y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau ar y dyddiad y cyflwynir hysbysiad am y penderfyniad i'r person.
- (3) Mewn cysylltiad ag apêl o'r fath, caiff yr Uchel Lys wneud unrhyw orchymyn sy'n briodol yn ei farn ef.
- (4) Mae penderfyniad yr Uchel Lys yn derfynol (ac ni chaniateir apelio yn ei erbyn).